

Kyrkostatistik Svenska trender Kommunindex

Växjö stift
hösten 2024

Svenska
kyrkan

Inledning	3
Kyrkostatistik.....	4
Bakgrund.....	4
Sammanfattning	4
Kyrkotillhörighet	5
Kyrkliga handlingar.....	5
Gudstjänstsed.....	7
Församlingsverksamhet.....	8
Svenska trender 2023.....	11
Bakgrund.....	11
Några nedslag i resultatet.....	11
Kommunindex 2023	14
Bakgrund.....	14
De 10 datapunkterna och kommuner i topp respektive botten.....	14
Samlat kommunindex 2023	15

Inledning

De senaste åren har stiftskansliet i Växjö stift beskrivit läget i stiftet ur ett statistiskt perspektiv genom de så kallade ”pyspunka-rapporterna”. I år lämnas en enklare rapport som inte går in på skillnader mellan olika församlingar/pastorat utan som beskriver några övergripande utvecklingslinjer.

Rapporten består av tre olika delar. Inledningsvis beskrivs den kyrkliga sedens utveckling under 2000-talet. Därefter beskrivs utvecklingen av några svenska trender och avslutningsvis formas ett slags ”kommunindex”.

Utmaningen för läsaren av denna rapport är, särskilt vad gäller kyrkostatistiken, att inte fastna i ett nostalgiskt ”det var bättre förr”-perspektiv. Det är ingen överraskning för läsaren att så gott som samtliga kyrkostatistiska trender rör sig åt ”fel” håll. Istället för att fastna i det nostalgiska perspektivet behöver blicken hos läsaren vara fäst framåt. Vad behöver vi göra idag för att förutsättningarna för församlinglivet ska vara de bästa de kommande åren? Vad krävs av församlingen tillsammans? Vad krävs av mig personligen? På vilka konstruktiva sätt kan var och en bidra till en förändring?

Uppgifter från kyrkostatistiken (inklusive historisk data och befolkningsuppgifter) nedbrutet på församling, pastorat, kontrakt, stift, kommun och län finns systemet VisA som en del av Kyrknätet. Behörighet till systemet kan erhållas genom kontakt med Svenska kyrkans kanslistöd. Kort kan sägas att systemet, även om det kan te sig svårnavigerat i början, är en guldgruva för den som vill lära sig mer om Svenska kyrkans verksamhet och ekonomi. Biträdande stiftsdirektor Rickard Bonnevier, rickard.bonnevier@svenskakyrkan.se, kan bistå med en kortare introduktion i systemet för den som vill börja använda det.

Delen om svenska trender bygger på den opinionsundersökning som SOM-institutet vid Göteborgs universitet gör varje år sedan 1986. Undersökningen är unik genom sin storlek och långa tidsserier. Flera av frågorna i undersökningen har ställts varje år vilket ger möjlighet att följa svenska folkets syn på en viss fråga under (snart) 40 års tid.

I slutet av rapporten finns ett slags ”kommunindex”, där några utvalda statistikpunkter ur Sveriges offentliga statistik jämförs kommunvis.

Frågor om denna rapports innehåll kan ställas till biträdande stiftsdirektor Rickard Bonnevier, rickard.bonnevier@svenskakyrkan.se

Kyrkostatistik

Bakgrund

Samtliga statistiska uppgifter som presenteras nedan är hämtade ur Svenska kyrkans VisA-system i juni 2024. Om inget annat anges avser uppgifterna Växjö stift och året 2023.

Sammanfattning

Över längre tid uppvisar så gott som samtliga datapunkter en tydligt fallande trend. För flera verksamhetsrelaterade datapunkter syns en tydlig pandemi-relaterad minskning vilket medför att församlingsverksamheten nu tydligt når färre människor 2023 jämfört med åren före pandemin.

Generellt är den kyrkliga seden starkare i Växjö stift än i andra stift. Det finns dock tecken på att det förhållandet kan vara på väg att försvinna. ”Avståndet” mellan Växjö stift och andra stift är för ett antal av datapunkterna lägre idag än för 5, 10 eller 20 år sedan, för andra datapunkter är skillnaden mellan Växjö stift och hela Svenska kyrkan densamma idag som förr. Störst är förändringen av konfirmations-seden. För 20 år sedan var konfirmations-seden, mätt i konfirmerade i jämförelse med alla kyrkotillhöriga 15-åringar, 12 procentenheter *högre* i Växjö stift än i hela Svenska kyrkan. År 2023 var den 2

Statistiken bygger på de uppgifter som församlingarna lämnar in, kyrkobokföringsprogrammet och befolkningsstatistik från SCB.

procentenheter *lägre* i Växjö stift än i hela Svenska kyrkan.

Omfattningen av Svenska kyrkans arbete har, inom så gott som samtliga områden, minskat sedan 2000-talets inledning. Det gäller både i absoluta tal (t.ex. antalet deltagare respektive antalet gudstjänster/grupper) och i relativa tal (t.ex. antalet gudstjänstbesök per kyrkotillhörig eller antalet körsångare per kyrkotillhörig). Antalet medarbetare som arbetar inom det pastorala området i församlingen har under dessa dryga 20 år inte minskat i motsvarande omfattning. Samtidigt upplever många medarbetare att arbetstiden inte räcker till. Vad beror detta på? Har ”produktiviteten” hos Svenska kyrkans medarbetare blivit lägre? Är det administrativa pålagor som äter upp den tillgängliga tiden? Finns det en annan kultur hos anställda idag jämfört med i början av 2000-talet?

Kyrkotillhörighet

56 % av befolkningen i Växjö stift, eller 385 000 personer, tillhör Svenska kyrkan. Av hela Sveriges befolkning är 52 % kyrkotillhöriga. Om 2–3 år bedöms det vara en minoritetsföreteelse att tillhöra Svenska kyrkan. I Växjö stift dröjer det ytterligare några år. År 2023 var det 2500 personer som valde att gå ur Svenska kyrkan i Växjö stift. Det är det lägsta antalet sedan 2002. Mätt i relation till antalet kyrkotillhöriga var utträdena 2023 de lägsta sedan 2003.

Det är tre olika faktorer som styr hur många som tillhör Svenska kyrkan. Den första av dessa är *utträdesnettot*, dvs. antalet som begär inträde i Svenska kyrkan (vid sidan av inträde i samband med dop) minus antalet som begär utträde ur Svenska kyrkan. Den andra faktorn är *generationsväxlingen*, dvs. antalet döpta minus antalet avlidna

Kyrkliga handlingar

Den kyrkliga seden i stort kan följas över tid på flera olika sätt. Deltagandet i gudstjänst och olika verksamheter är ett sätt att följa utvecklingen bland de kyrkligt mest aktiva (mer om detta senare). Ett sätt att följa den kyrkliga seden hos befolkningen i stort är att följa utvecklingen för de kyrkliga riterna dop, konfirmation, vigsel och begravning.

Över tid har sederna kring dop, konfirmation och vigsel försvagats kraftigt medan begravningsseden har försvagats något. I takt med att 40-talisterna, som var de första årskullarna som på allvar trädde

kyrkotillhöriga. Den tredje faktorn är *flyttnettot*, dvs. antalet inflyttade kyrkotillhöriga minus antalet utflyttade kyrkotillhöriga.

2023 är det första år i Växjö stift då utträdesnettot var lägre än generationsväxlingen. Allt talar för att generationsväxlingen kommer att vara den viktigaste faktorn som avgör antalet kyrkotillhöriga under åtskilliga år framöver.

För stiftet som helhet ger flyttnettot årligen något färre kyrkotillhöriga. För en enskild församling eller pastorat kan dock flyttnettot vara den faktor som påverkar kyrkotillhörigheten mest. I VisA-systemet kan du söka fram hur de tre faktorerna påverkar kyrkotillhörigheten i just den församling där du verkar.

ur Svenska kyrkan, avlider finns det mycket som talar för att begravningsseden kan komma att sjunka de kommande 10–20 åren.

Dop- och konfirmationsseden mäts på två olika sätt. Det ena är att jämföra döpta respektive konfirmerade med alla födda respektive alla 15-åringar i Sverige. I det andra mätsättet jämför man döpta respektive konfirmerade med alla födda barn med minst en kyrkotillhörig förälder respektive alla kyrkotillhöriga 15-åringar. De senare mätsätten ger på en rimligare bild av andelen döpta respektive

konfirmerade i jämförelse med hur många som potentiellt skulle kunna döpas respektive konfirmeras.

Dopsed

Dopseden, jämfört med alla under året födda, är tydligt sjunkande under 2000-talet. I början av millenniet döptes omkring 75 % av alla barn som föddes i Växjö stift, år 2023 döptes 44 %. Den nationella dopfrekvensen är varje år några procentenheter lägre än dopfrekvensen i Växjö stift.

Dopseden mätt i andel av alla födda barn med minst en kyrkotillhörig förälder har mätts sedan 2006. Då döptes nästan 89 % av dessa barn i Växjö stift. År 2023 var det 73 %. Även här är den nationella dopseden några procentenheter lägre än i Växjö stift.

Noterbart är att skillnaden i dopsed mellan Växjö stift och hela Svenska kyrkan tycks minska under 2020-talet. Det *kan* bero på att de satsningar som skett kring kommunikation till ”nyblivna föräldrar” i flera andra stift om dopet har gett effekt. Först om något år går det att säga om detta minskade avstånd mellan Växjö stift och hela Svenska kyrkan är en statistisk tillfällighet eller början på en större förändring.

Genom undersökningar vet vi att gruppen nyblivna föräldrar som kanske skulle kunna tänka sig att döpa sitt barn är ganska stor, men att de ofta behöver en extra liten ”knuff” för att boka dopet. Förutom de teologiska skäl som finns för att på ett attraktivt och professionellt sätt erbjuda dessa föräldrar dop finns det även direkta ekonomiska argument skäl för detta då

Svenska kyrkans framtida ekonomiska ställning hänger samman med hur många barn som döps idag.

Konfirmationssed

År 2003 konfirmerades 49 % av alla 15-åringar i Växjö stift, att jämföra med 38 % i hela Sverige. Samma år var det 57 % av alla kyrkotillhöriga 15-åringar i Växjö stift som konfirmerades, att jämföra med 45 % i hela Sverige.

På 20 år har en tydlig förändring skett. År 2023 konfirmerades drygt 1650 personer i Växjö stift vilket motsvarar 20,2 % av alla 15-åringar boende i stiftet. Nationellt konfirmerades 19,8 % av alla 15-åringar. Av kyrkotillhöriga 15-åringar konfirmerades i Växjö stift 36 % att jämföra med 38 % i hela Svenska kyrkan.

Med andra ord har andelen 15-åringar som konfirmeras sjunkit mycket mer i Växjö stift än i Svenska kyrkan som helhet. Nationellt har andelen konfirmerade av kyrkotillhöriga 15-åringar till och med ökat sedan 2021. Någon motsvarande ökning har inte skett i Växjö stift, tvärtom. Sedan 2021 har den nationella konfirmationsseden (i jämförelse med kyrkotillhöriga 15-åringar) ökat med 2,9 procentenheter medan den under samma tidsperiod har sjunkit med 5 procentenheter i Växjö stift.

En delförklaring till skillnaden i utveckling kan vara att Växjö stift har en något högre dopfrekvens, vilket betyder att en högre andel av 15-åringarna i Växjö stift är kyrkotillhöriga i jämförelse med 15-åringarna i hela Sverige. Ensamt kan detta dock inte ge hela förklaringen.

I ett nationellt perspektiv anses den ökade konfirmandfrekvensen bero på en ökad satsning på kommunikation i samband med inbjudan, ökade ekonomiska resurser och konfirmationsalternativ som ofta innefattar någon form av resa.

Vigselsed

Andelen vigslar som äger rum enligt Svenska kyrkans ordning mäts sedan 2010. Då var det ca 45 % av alla vigslar i Växjö stift som genomfördes enligt Svenska kyrkans ordning. År 2023 hade andelen sjunkit till 27 % av alla vigslar. Noterbart är att skillnaden mellan Växjö stift och hela Svenska kyrkan blir mindre och mindre år för år sedan 2010. Även om andelen kyrkliga vigslar fortfarande procentuellt sett är fler i Växjö stift än i hela Svenska

kyrkan har avståndet minskat från cirka 5 procentenheter i början av 2010-talet till någon procentenhet under 2020-talet.

Begravningsсед

Även om begravningsleden också är vikande är nedgången inte lika kraftig som för de tre andra kyrkliga handlingarna. År 2000 begravdes 86 % av alla avlidna i Växjö stift enligt Svenska kyrkans ordning, år 2023 hade den andelen sjunkit till 73 %. Fram till 2010 var den nationella begravningsleden ungefär lika stark som den i Växjö stift, därefter har den nationella leden sjunkit snabbare än leden i Växjö stift. Nationellt begravdes 64 % av alla avlidna enligt Svenska kyrkans ordning år 2023.

Gudstjänstsed

Deltagandet i gudstjänster sjunker. År 2003 gjordes 2,2 miljoner gudstjänstbesök i stiftets församlingar. 2023 hade antalet gudstjänstbesök mer än halverats, till 1 miljon. Deltagandet i huvudgudstjänster (normalt söndagens gudstjänst) har sjunkit från 780 000 till 320 000, vid kyrkliga handlingar från 460 000 till 320 000 och vid övriga gudstjänster från 970 000 till 360 000. Pandemin har haft en stor effekt på gudstjänstdeltagandet, år 2019 gjordes 1,3 miljoner gudstjänstbesök i stiftet, varav 400 000 vid huvudgudstjänster.

Av stiftets 56 pastorat och församlingar med egen ekonomi är det endast fem som har fler huvudgudstjänstdeltagare 2023 jämfört med 2019. Därtill ska läggas tre

enheter som har näst intill lika många. I övriga enheter har deltagandet i huvudgudstjänsterna sjunkit, i vissa församlingar och pastorat med över 50 %.

Totala antalet gudstjänster

Ett annat sätt att mäta gudstjänstlivet är att se på det totala antalet gudstjänster som firas. År 2002 firades det drygt 14 000 huvudgudstjänster i Växjö stift. I genomsnitt deltog 56 personer i var och en av dessa. År 2023 hade antalet huvudgudstjänster sjunkit till 9000 i vilka i genomsnitt 36 personer deltog. Även antalet övriga gudstjänster minskar, från 26 500 år 2002 till 14 750 år 2023. Det genomsnittliga antalet gudstjänstdeltagare

vid de övriga gudstjänsterna minskade från 37 personer år 2002 till 24 personer år 2023.

Antalet gudstjänstbesök per tillhörig

Ett tredje sätt att mäta deltagandet i gudstjänsten är att se hur många gudstjänster varje kyrkotillhörig firar per capita under ett år. När man gör denna typ av beräkning är det naturligtvis viktigt att komma ihåg att en liten grupp kyrkotillhöriga står för väldigt stor del av gudstjänstdeltagandet. År 2002 firade varje kyrkotillhörig i genomsnitt 4,2 gudstjänster (oavsett kategori under året). År 2023 hade

det sjunkit till 2,6 gudstjänster per år. I sammanhanget är det också viktigt att komma ihåg att det totala antalet kyrkotillhöriga var färre 2023 än 2002.

Kyrkvårdar och gudstjänstvårdar

Ett fjärde sätt att mäta engagemanget kring gudstjänstlivet är att se hur många icke anställda medarbetare det är som är kyrkvård eller gudstjänstvård i stiftet. Denna data har samlats in sedan 2019, då fanns omkring 2000 personer med något av dessa uppdrag i församlingarna. Därefter har antalet minskat till 1300 personer 2023.

Församlingsverksamhet

Hembesök

Antalet hembesök har mätts sedan 2014. Fram till 2020 rapporterades årligen mellan 12 000 och 13 000 hembesök. 2021 sjönk antalet till 9500 och 2022 till 7500, rimligen en pandemieffekt. Anmärkningsvärt är dock att antalet genomförda hembesök har fortsatt att minska i samma takt, till 5200 besök 2023. Den kraftiga minskningen kan inte bara förklaras med att antalet ideella medarbetare i församlingens diakonala arbete har sjunkit (från 2500 år 2015 till 1500 år 2023) utan behöver tolkas på något annat sätt. Av data från den löpande statistikinsamlingen tycks antalet hembesök fortsätta minska under det första halvåret 2024. Vad är det som gör att församlingarna inte längre prioriterar den traditionella besökstjänsten?

Barn-, ungdoms- och vuxenkörer

År 2002 fanns 710 barn-, ungdoms- och vuxenkörer i Växjö stift med sammanlagt 12 000 korister. I genomsnitt bestod varje

kör av 17 körsångare. År 2023 hade antalet körer mer än halverats, till 381, och antalet körsångare hade minskat till 6500. Genomsnittskören bestod fortfarande av 17 korister. Noterbart är att antalet körsångare i såväl barn- som vuxenkörer steg efter pandemin (år 2022) för att kraftigt sjunka 2023. Ett liknande mönster finns också i barn- och ungdomsverksamheten.

Barn- och ungdomsverksamhet

År 2002 var omkring 14 500 barn och ungdomar regelbundna deltagare i någon form av verksamhet i stiftets församlingar. År 2023 hade antalet sjunkit till ca 4000. Under samma tidsperiod har antalet besök av barn och ungdomar i öppen verksamhet av olika slag minskat från omkring 140 000 till ca 55 000. För den öppna verksamheten syns en tydlig nedgång i och med pandemin och inga tecken på en uppgång efter pandemin.

För gruppverksamhet märks en tydlig pandemieffekt där flera åldersgrupper uppvisar ett ökat antal deltagare mellan år 2020 och 2021. I vissa åldersgrupper har denna ökning fortsatt 2022. Antalet deltagare i samtliga åldersgrupper har dock kraftigt minskat 2023 och samlar idag betydligt färre deltagare än före pandemin.

Särskilt om unga konfirmandledare

År 2002 fanns det 345 unga konfirmandledare i Växjö stift. Tio år senare hade antalet ökat till 1 100 för att ytterligare ca 10 år senare, 2023, ha minskat till 296. Från toppåren 2011 och 2012 har antalet minskat under varje år. Hela Svenska kyrkan har haft en liknande utveckling; under 00-talet ökade antalet unga konfirmandledare för att vara som flest i början av 10-talet. Därefter har antalet succesivt blivit färre.

Var har ungdomarna tagit vägen kan man fråga sig. Kyrkostatistiken svarar inte direkt på frågan hur många nykonfirmerade det är som väljer att fortsätta sitt engagemang i församlingen efter konfirmationen. Ett sätt att mäta engagemanget över tid är att se hur många konfirmandledare och deltagare i övrig gruppverksamhet 16–19 år det är per 100 konfirmander, se tabellen nedan. Notera att de aktiva ungdomarna är födda under flera olika år medan konfirmanderna i huvudsak är födda samma år.

	Konf. ledare	Deltagare verks.	Totalt
2003	9	15	24
2008	19	29	48
2013	43	27	70
2018	33	46	79
2023	18	14	32

Bibel- och samtalsgrupper

Bibel- och samtalsgrupper har mätts från 2008, då det fanns 192 sådana i stiftet med sammanlagt drygt 2000 deltagare. År 2023 var antalet grupper 83 och antalet medlemmar 872. Noterbart är att mellan åren 2017 och 2018 ökade antalet grupper med omkring 50 och antalet deltagare med omkring 400 personer. Under dessa år återkom biskopen ofta till att ”det i varje församling måste finnas en bibel- eller studiegrupp”. Knappt hälften av stiftets ekonomiska enheter har ingen redovisad bibel- eller samtalsgrupp 2023. Av dessa har drygt 10 inte heller något enda redovisat tillfälle för ”öppet samtal och kristen tro och andlighet”.

Sorgegrupper

Sedan 2008 mäts antalet sorggrupper (”leva vidare grupper” etc.) samt antalet deltagare i dessa. De fem åren innan pandemin var antalet grupper omkring 100 per år. År 2023 rapporterades 41 sorggrupper i 25 olika ekonomiska enheter. 31 av stiftets pastorat och församlingar med egen ekonomi redovisade således ingen sorggrupp alls år 2023.

Den snabba minskningen av antalet grupper väcker flera frågor. Rimligen borde behovet vara ungefär lika stort 2023 som före pandemin. Anmäler sig efterlevande inte längre till de grupper som erbjuds? Har församlingarna slutat att erbjuda sorggrupper? Har något skett som gör att församlingarna inte redovisar grupperna i statistiken?

Syföreningar och arbetskretsar

Antalet syföreningar och arbetskretsar har sjunkit från drygt 400 år 2003 till 88 år 2023. Antalet medlemmar i dessa har sjunkit från 5500 till 800.

Övrig vuxenverksamhet

Vid sidan av de områden som redovisats ovan finns det tre ytterligare statistik-kategorier som täcker in olika former av vuxenverksamhet. Då beskrivningarna av dessa är diffusa är det vanskligt att dra några långgående slutsatser kring vilken typ av verksamhet som redovisas här. Det är troligt att olika församlingar gör olika tolkningar av de instruktioner som ges i samband med statistikredovisningen.

Tydligt är att deltagandet i det som kallas "öppen gemenskapsverksamhet" och "öppen verksamhet med kulturellt innehåll" ökar. För gemenskapsverksamhet

redovisades 100 000 besök år 2008. Tio år senare, 2018, redovisades nästan 300 000 besök. Under pandemin gjordes omkring 100 000 besök årligen och 2023 gjordes 200 000 besök. I "öppen verksamhet med kulturellt innehåll" mäts inte antalet besök utan antalet deltagare. År 2008 var det omkring 12 000 deltagare. År 2017 hade antalet fördubblats till 24 000. Under pandemin var antalet deltagare nere på omkring 3000 och år 2023 uppe igen på 14 000.

Den tredje kategorin vuxenverksamhet där det är oklart vad för slags verksamhet som redovisas kallas i statistiken för "övrige grupper". Under 2010-talets inledning var det omkring 200 grupper som redovisades här, år 2023 hade antalet sjunkit till 83. Antalet deltagare under 2010-talets inledning var mellan 2500 och 3000 per år. År 2023 var antalet deltagare 1250.

Svenska trender 2023

Bakgrund

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför varje år sedan 1986 en av Sveriges största enkätundersökningar, med omkring 20 000 respondenter.

Undersökningen är unik då flera av de frågor som ställs är återkommande. Det betyder att det finns mätserier som i vissa

fall har årliga datapunkter från den första undersökningen 1986 fram till idag.

Nedan presenteras några av resultaten från den senaste undersökningen som gjordes hösten 2023. Resultatet presenterades våren 2024.

Några nedslag i resultatet

Ekonomisk utveckling

Hela 89 % menar att samhällets ekonomi har försämrats det senaste året. Endast 1 % svarar att ekonomin har förbättrats. Det är normalt att respondenterna har en negativ syn på samhällets ekonomiska utveckling men för att hitta en så här stor andel negativa får man gå tillbaka till 90-talskrisen.

På frågan om den egna ekonomin är det normalt att respondenterna svarar att den har förbättrats det senaste året. De enda år då en majoritet gör bedömningen att den egna ekonomin utvecklats i negativ riktning är under 90-talskrisen och åren 2022 och 2023. I 2023 års undersökning är det 45 % av respondenterna som svarar att den egna ekonomin har "försämrats något" eller "klart försämrats" det senaste året. Så hög har andelen som gör en negativ bedömning aldrig varit i undersökningens 37-åriga historia

Samhällets utveckling

Från 2012 ställs en fråga som rör respondenternas generella bedömning av "utvecklingen i Sverige". Alla gånger som frågan har ställts har en majoritet av respondenterna gjort bedömningen att utvecklingen går åt fel håll. Det är tydligt att "gapet" mellan de som bedömer att utvecklingen går åt fel håll och de som menar att utvecklingen går åt rätt håll ökar. 2012 var den negativa övervikten 9 procentenheter, 2023 var den 66 procentenheter. Organiserad brottslighet, situationen i Ryssland, ökat bruk av narkotika och miljö/klimatfrågor är frågor som särskilt oroar.

Mellanmänsklig tillit

Med den generella bedömningen av samhällets utveckling i bakhuvudet är det intressant att se att det sedan 1986 i praktiken inte har skett någon förändring avseende graden av mellanmänsklig tillit. 55-60 % av respondenterna ger år efter år svar, som enligt SOM-institutets forskare,

ska tolkas som att de har hög tillit till andra människor, omkring 30 % medelhög och 10–15 % låg tillit. I tidigare analyser har SOM-institutet visat att det särskilt är arbetslösa, personer med sjuk- och aktivitetsersättning, människor med dålig hälsa och bland unga som den mellanmännsliga tilliten är lägre. Även respondenter som säger sig sakna partipreferens eller som säger sig stödja Sverigedemokraterna uppvisar en lägre mellanmännslig tillit än andra.

Nöjdhet med livet

En årligen återkommande fråga handlar om respondenterna är nöjda med livet. Andelen som svarar ”inte nöjd” är stabilt omkring 8 % sedan 1986. Över tid sker en långsam förändring så att de som säger sig vara ”ganska nöjda” (54 % i 2023 års undersökning) långsamt sjunker medan de som säger sig vara ”mycket nöjda” (38 % i 2023 års undersökning) långsamt ökar.

Dödshjälp

Frågan om att tillåta aktiv dödshjälp ställdes inte i 2023 års undersökning. 2022 var det 50 % av respondenterna som menade att det är ett bra förslag. Över tid är trendlinjen svagt positiv, även om den inte är entydigt uppåtående varje år. 2018 gjordes en djupare analys av frågan. Det tydligaste resultatet var att respondenter med låg utbildningsnivå och en ideologisk högerlutning hade en mer positiv inställning. Boendeort eller kön påverkade inte inställningen.

Förtroendet för Svenska kyrkan

Förtroendet för Svenska kyrkan stiger långsamt och är högre än förtroendet för

exempelvis storföretagen, bankerna, regeringen och de politiska partierna. Förtroendet är dock lägre än för exempelvis polisen, NATO, försvaret, domstolarna, kungahuset, FN, radio/tv, sjukvården och universitet/högskola.

Restaurang-, bio- och teaterbesök

Respondenternas egen bedömning hur ofta man går på restaurang, bio eller gör ett teaterbesök visar att restaurang- och teaterbesök är tillbaka på prepandemiska nivåer. Biobesöken är färre än före pandemin.

Religiös praktik

14 % av respondenterna uppger att de har bätt till Gud den senaste veckan och 8 % säger sig ha firat gudstjänst eller besökt ett religiöst möte den senaste månaden. Förändringarna över tid är mycket små.

Konsumtion av medier

Läsningen av en morgontidning på papper minst tre dagar i veckan har snabbt minskat och är nu nere på 25 % av respondenterna. Omkring 40 % säger sig läsa nyheter på morgontidnings hemsida minst tre gånger i veckan. Det är även omkring 40 % av respondenterna som säger sig läsa nyheter på en kvällstidnings hemsida minst tre gånger i veckan. Konsumtion av riks- eller lokalnyheter i radio/tv minskar, men det är fortfarande omkring 65 % av respondenterna som säger sig ha sett/hört en sådan nyhetssändning minst tre gånger den senaste veckan.

13 % av 18–34-åringarna är så kallade ”sällananvändare”, dvs. de konsumerar sällan eller aldrig nyheter från de

traditionella nyhetsmedierna. Andelen sällananvändarna minskar med ålder och är för de äldsta åldersgrupperna några enstaka procent. I en analys från 2022 konstaterar SOM-institutet att förutom ålder kännetecknas sällananvändarna av tydligt lägre intresse för politik, mindre nöjdhet med demokratin och lägre förtroende för medier och andra centrala samhällsinstitutioner.

Andelen som den senaste veckan har läst en bok (38 %) är svagt minskande och andelen som den senaste veckan har spelat dataspel (33 %) är svagt ökande.

Synen på demokrati

Drygt 70 % av respondenterna säger sig vara nöjda med hur demokratin fungerar i Sverige. Det finns en svag rörelse mot en ökad nöjdhet hur demokratin fungerar i Sverige. Över tid är det respondenternas bedömning av hur demokratin fungerar i EU som har förändrats mest. År 1999 var

27 % nöjda. I 2023 års undersökning svarade 63 % att de var nöjda med demokratin i EU.

Politiska frågor

Sedan 2003 har respondenterna (med undantag för något enstaka år) placerat sig tydligt till höger på den politiska höger-vänsterskalan.

”Gapet” mellan andelen respondenter som inte vill införa Euro som valuta och de som vill införa Euro som valuta har minskat kraftigt. I 2023 års undersökning svarade 43 % att det var ett dåligt förslag och 30 % att det var ett bra förslag. Skillnaden är således 13 procentenheter. I 2022 års undersökning var skillnaden omkring 45 procentenheter.

En ännu tydligare förändring har skett i synen på svenskt NATO-medlemskap. 2022 var det lika många som var för som var emot ett svenskt medlemskap. I 2023 års undersökning tyckte 64 % att det är bra och 14 % att det är dåligt.

Kommunindex 2023

Bakgrund

Flera av Sveriges myndigheter har ett ansvar att samla in statistik av olika slag. En stor del av denna statistik presenteras på myndighetens hemsida eller Statistiska centralbyråns (SCB) hemsida. Denna statistik är ofta, men inte alltid, uppdelad på kommunnivå.

Ur Sveriges officiella statistik har tio datapunkter valts ut med utgångspunkt att det ska vara entydigt att tolka om det är positivt eller negativt med ett högre eller lägre resultat. I Växjö stift finns 26 kommuner. Varje kommuns statistik har jämförts med varandra inom var och en av de 10 datapunkterna. På så vis går det att få fram vilken kommun som har, statistiskt sett, bäst respektive sämst förutsättningar inom det aktuella området. Statistiken har samlats ihop vintern och våren 2024 vilket betyder att statistiken som regel avser år 2023, i något enstaka fall år 2022.

Kommunernas placering i förhållandetail varandra rankas från 1–26 inom var och en av de tio datapunkterna. Den kommun som

har bäst statistiska förutsättningar har fått jämförelsetalet 1 och den kommun som har sämst statistiska förutsättningar har fått jämförelsetalet 26. När jämförelsetalen för alla tio kategorier summeras får man fram ett index över stiftets samtliga kommuner. Om en och samma kommun har bäst förutsättningar inom samtliga områden skulle den kommunen få det sammanlagda jämförelsetalet 10 och om en och samma kommun skulle ha sämst statistiska förutsättningar inom alla områden skulle den kommunen få jämförelsetalet 260.

I sammanhanget är det viktigt att påminna om att det är ett ytterst begränsat urval av datapunkter som har använts i detta index. Flera möjliga datapunkter har valts bort då de inte är tydligt vilka resultat som är positiva eller negativa. Detta index ska ses som en möjlig start för samtal i församlingen om det egna lokala sammanhanget och inte som ett facit över vilken kommun i stiftet som är ”bäst” eller ”sämst”.

De 10 datapunkterna och kommuner i topp respektive botten

Befolkningsförändring

En växande befolkning ses som positivt för kommunen. Befolkningen ökar mest i Mörbylånga, Växjö och Jönköping och minskar mest i Hylte, Gnosjö och Högsby.

Medelinkomst

Högre medelinkomster ses som positivt. Högst medelinkomst finns i Älmhult, Mörbylånga och Värnamo. Lägst finns i Högsby, Lessebo och Markaryd.

Valdeltagande

Högt valdeltagande ses som positivt. Höst valdeltagande finns i Mörbylånga, Mösterås och Kalmar. Lägst är valdeltagandet i Gislaved, Gnosjö och Markaryd.

Meritvärde åk 9

Meritvärdet är det samlade betyget för de elever som bor i kommunen och som slutar grundskolans årskurs 9. Högre meritvärden ses som positivt. Högst är meritvärdet i Kalmar, Mörbylånga och Torsås. Lägst är meritvärdet i Markaryd, Emmaboda och Lessebo.

Eftergymnasial utbildning

En hög andel av befolkningen med eftergymnasial utbildning, tre år eller längre, ses som positivt. Den högsta andelen av befolkningen som har eftergymnasial utbildning finns i Växjö, Kalmar och Jönköping. Den lägsta andelen av befolkningen finns i Högsby, Uppvidinge och Gnosjö.

Andel som har arbete

En hög andel av den vuxna befolkningen som har arbete ses som positivt. Högst andel har Vaggeryd, Gnosjö och

Mörbylånga. Lägst andel har Högsby, Lessebo och Emmaboda.

Unga som ej arbetar eller studerar

Det ses som positivt med en låg andel av befolkningen 16–29 år som varken arbetar eller studerar. Lägst andel har Kalmar, Jönköping och Värnamo. Högst andel har Hylte, Alvesta och Emmaboda.

Suicid

Det ses som positivt med så få konstaterade suicid de senaste fem åren per 100 000 invånare som möjligt. Lägst frekvens har Hylte, Älmhult och Mörbylånga. Högst har Högsby, Torsås och Lessebo.

Försörjningsstöd

Det ses som positivt med en låg andel av befolkningen som har mottagit ekonomiskt bistånd det senaste året. Lägst andel har Mörbylånga, Markaryd och Gislaved. Högst andel har Hylte, Nässjö och Emmaboda.

Anmällda brott

Det ses som positivt med få anmällda brott per 100 000 invånare och år. Lägst anmällda brott finns i Mörbylånga, Torsås och Uppvidinge. Flest anmällda brott finns i Kalmar, Högsby och Hylte.

Samlat kommunindex 2023

När varje kommuns jämförelsetal i de tio olika kategorierna summeras har Mörbylånga, Kalmar och Jönköping de sammanlagt lägsta jämförelsetalen. De

högsta jämförelsetalen finns i Högsby, Hylte och Lessebo. Samtliga kommuners placering inom varje kategori finns i tabellen på nästa sida.

I tabellen nedan presenteras samtliga kommuners jämförelsetal inom de tio kategorierna tillsammans med respektive summan av varje kommuns alla jämförelsetal. Därtill presenteras varje kommuns genomsnittliga jämförelsetal.

	Befolkningsför.	Medelinkomst	Valdeltagande	Meritvärde åk 9	Eftergymnasial utbildning	Andel som har utbildning	Unga som ej arbetar eller studerar	Suicid	Ekonomiskt bistånd	Anmälda brott	Summa jämförelsetal	Genomsnittligt jämförelsetal
Mörbylånga	1	2	1	2	5	3	8	3	1	1	27	2,7
Jönköping	3	5	12	8	3	9	1	6	7	15	69	6,9
Kalmar	4	9	3	1	2	17	1	5	4	26	72	7,2
Värnamo	15	3	11	5	7	4	3	10	4	21	83	8,3
Vaggeryd	5	6	5	21	9	1	9	11	6	11	84	8,4
Växjö	2	11	7	4	1	20	4	9	13	17	88	8,8
Oskarshamn	22	4	8	13	8	7	5	12	11	8	98	9,8
Älmhult	6	1	10	15	4	11	17	2	23	14	103	10,3
Sävsjö	7	16	9	7	18	16	12	7	22	4	118	11,8
Vetlanda	12	10	14	17	17	6	6	20	15	5	122	12,2
Gnosjö	25	7	25	9	24	2	7	4	13	6	122	12,2
Borgholm	9	17	6	20	6	10	15	21	9	13	126	12,6
Mönsterås	13	13	2	11	15	13	19	19	11	12	128	12,8
Gislaved	19	8	26	18	21	5	11	14	3	7	132	13,2
Ljungby	11	12	21	12	13	8	14	18	7	19	135	13,5
Torsås	23	20	3	3	16	18	21	25	15	2	146	14,6
Uppvidinge	20	19	17	6	25	14	10	17	19	3	150	15,0
Alvesta	16	15	20	14	11	12	25	8	21	10	152	15,2
Nässjö	8	14	19	10	14	15	16	16	25	18	155	15,5
Markaryd	17	24	24	26	23	23	13	15	1	9	175	17,5
Nybro	14	21	18	16	12	19	23	22	10	23	178	17,8
Tingsryd	18	22	15	19	19	21	20	23	17	16	190	19,0
Emmaboda	10	18	16	25	20	24	24	13	23	22	195	19,5
Lessebo	21	25	13	24	10	25	22	24	20	20	204	20,4
Hylte	26	23	23	22	22	22	26	1	26	24	215	21,5
Högsby	24	26	22	23	26	26	18	26	18	25	234	23,4